

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Barbara Elżbieta

Nazwisko: Dobosz

Nazwisko rodowe: Hajdukiewicz

Miejsce urodzenia: Maluszyn

Data urodzenia: 21-07-1933

Imię ojca: Władysław

Imię matki: Władysław

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

W ramach Sprawy Agenturalnego Rozpracowania (SAR) krypt. „Uciekinierzy” prowadzonej od stycznia do października 1953 przez Wydział IV „B” UBP na m.st. Warszawą rozpracowywano działaczy konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Wolna Młodzież”, do której należała m.in. Barbara Dobosz wówczas nosząca nazwisko Hajdukiewicz. W wyniku działań UB członkowie grupy zostali aresztowani. Wśród zachowanych materiałów znajdują się m.in. raporty, notatki służbowe, plany przedsięwzięć oraz donosy.

IPN BU 0235/739 t. 7-9 (766/II), IPN BU 01325/8 (766/2) mikrofilm.

Akta kontrolno-śledcze zawierają dokumenty wytworzone w trakcie śledztwa prowadzonego przez Wydział Śledczy UBP na m.st. Warszawę od czerwca 1953 do października 1953 przeciwko członkom „nielegalnej” organizacji „Wolna Młodzież” podejrzanych o popełnienie przestępstwa z art. 86 § 2 kkWP. Sprawę wszczęto na podstawie materiałów Sprawy Agenturalnego Rozpracowania (SAR) krypt. „Uciekinierzy” prowadzonej przez Wydział IV „B” UBP na m.st. Warszawę. Akta zawierają m.in. kwestionariusze osób zatrzymanych, protokoły przesłuchań, postanowienia o tymczasowym aresztowaniu oraz akt oskarżenia. Wśród osób objętych śledztwem znalazła się Barbara Hajdukiewicz pseudonim „Anka”, wobec której Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Warszawie (sygn. akt. II Pr. 128/53) zastosowała od 25.06.1953 areszt tymczasowy. Ww. została przesłuchana w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 kkWP. Z uwagi na fakt, iż „antypaństwowa działalność w ramach kontrrewolucyjnej bandy” była przez ww. prowadzona na terenie Częstochowy, przebywająca w Areszcie UBP na m.st. Warszawę Barbara Hajdukiewicz została 02.11.1953 przekazana do dyspozycji Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie. Akta śledztwa wraz z materiałami SAR krypt. „Uciekinierzy” zostały 21.06.1956 zarchiwizowane pod sygn. 766/II.

IPN BU 0235/739 t. 1-6 (766/II), IPN BU 01325/8 (766/2) mikrofilm.

Akta kontrolno-śledcze zawierają dokumenty dotyczące śledztwa prowadzonego od 14.11.1953 przez PUBP w Częstochowie pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie (sygn. akt II Pr 193/53) przeciwko członkom „nielegalnej” organizacji „Wolna Młodzież”. W związku z prowadzonym śledztwem Barbara Hajdukiewicz, która od 11.11.1953 przebywała w więzieniu w Częstochowie została oskarżona o przynależność do „kontrrewolucyjnej organizacji” mającej na celu zmianę przemocą ustroju PRL, tj. z art. 86 § 2 kkWP. Śledztwo zamknięto 10.12.1953. W dniu 08.10.1959 materiały sprawy zostały zarchiwizowane pod sygn. B-8713, a następnie w Wydziale „C” KWMO Katowice pod nową sygn. 6382/III.

IPN Ka 023/1881 (6382/III).

Akta sądowe. W dniu 08.01.1954 Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie (sygn. akt Sr 411/53) uznał Barbarę Hajdukiewicz za winną tego, że od połowy 1953 do 22.06.1953 w Częstochowie czyniła przygotowania do zmiany przemocą ustroju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w ten sposób, że wyraziwszy swą zgodę na przystąpienie do kontrrewolucyjnej organizacji pod nazwą „Wolna Młodzież” „dostarczyła hersztowi organizacji wykazu nazwisk pracowników z miejsca jej pracy, pisała mu pod jego dyktandem odezwę o treści antypaństwowej oraz uczestniczyła w jednym zebraniu organizacyjnym” tj. przestępstwa z art. 87 w zw. z art. 86 § 2 kkWP i za to skazał na 4 lata pozbawienia wolności, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek całego mienia. W dniu 12.09.1955 Sąd Wojewódzki w Stalinogrodzie (sygn. akt IVa. Kow. 666/55) na mocy ustawy z dn. 31.10.1951 zwolnił ww. z odbycia reszty kary z wyznaczeniem okresu próby. Barbara Hajdukiewicz, która odbywała karę pozbawienia wolności w więzieniu w Bojanowie została zwolniona 18.09.1955. Prokuratura Wojewódzka w Stalinogrodzie (sygn. akt Wn. 192/55) postanowieniem 10.08.1956 darowała ww. karę utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, a 11.03.1968 Sąd Wojewódzki w Katowicach zarządził zatarcie skazania. W dniu 28.05.1992 postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Częstochowie (sygn. akt II Ko 218/92/92) wyrok WSR w Stalinogrodzie z dn. 08.01.1954 (sygn. akt Sr 411/53) został unieważniony.

IPN Ka 1/264 (Sr 411/53), IPN Ka 064/176 (7/Śi).

Materiały operacyjne dotyczące rozpracowania konspiracyjnej organizacji „Wolna Młodzież”, której członkowie zostali skazani na kary pozbawienia wolności. Akta zawierają m.in. kopie przesłuchań i wyroków sądowych z lat 1953-1954. W materiałach znajdują się również sprawy ewidencyjno-obszernicze zakładane w celu kontrolowania wytypowanych osób należących do powyższej organizacji po opuszczeniu przez nich więzień. Barbara Hajdukiewicz figuruje w aktach z uwagi na fakt, iż należała do organizacji „Wolna Młodzież”. W dniu 28.10.1971 materiały sprawy zostały zarchiwizowane w Wydziale „C” KW MO Katowice pod sygn. 4606/II.

IPN Ka 02/502 t. 1-9 (4606/II).

Materiały administracyjne zawierają opracowanie (Charakterystyka nr 70) dotyczące „konspiracyjnej organizacji młodzieżowej” pn. „Wolna Młodzież”. Założony wiosną 1949 związek, który początkowo nosił nazwę „AK Wolna Młodzież”, następnie „Ruch Oporu Wolna Młodzież”, a od 1951 „Wolna Młodzież”, skupiał uczniów szkół średnich i wyższych oraz młodzież pracującą. Organizacja posiadała swojego przywódcę oraz kolejalne ciało decyzyjne tzw. Kierownictwo Walki Konspiracyjnej (wyłonione spośród członków). Działalność związku skupiała się wokół akcji propagandowych polegających na rozpowszechnianiu ulotek o „wrogiej dla PRL treści” werbowaniu i szkoleniu nowych członków, a także gromadzeniu informacji na temat aktywistów PZPR oraz o rozmieszczeniu i liczebności jednostek MO, UB i KBW. „Wolna Młodzież” składała się z dwóch ugrupowań: warszawskiego zwanego „Mazowsze” i częstochowskiego zwanego „Świętokrzyskie”. Barbara Hajdukiewicz ps. „Anka” była członkiem ugrupowania częstochowskiego od 1951 do czerwca 1953. W dniu 23.06.1953 ww. została zatrzymana, a 08.01.1954 skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie (Katowicach) na karę więzienia.

IPN Ka 057/67 t. 1-2 (Charakt. nr 70), IPN Ka 010/22 t. 15 (25/IV), IPN Ka 057/478 (Charakt. nr 70), IPN BU 0174/71 (Charakt. nr 70).

Materiały administracyjne zawierają opracowanie wewnątrzresortowe przygotowanego przez Wydział „C” KSMO Warszawa. Materiały zawierają charakterystykę konspiracyjnej organizacji „Wolna Młodzież”, która liczyła 56 członków oraz ok. 15 pomocników i działała w latach 1949-1953 na terenie Warszawy i Częstochowy. Celem organizacji było zwalczanie ustroju PRL oraz „walka z rzekomymi wpływami Związku Radzieckiego na życie gospodarcze, polityczne i kulturalne Polski”. Metodami walki były: akcje propagandowe (np. kolportaż ulotek), wywiad, prowadzenie szkolenia wojskowego oraz gromadzenie broni. Od stycznia 1953 „Wolna Młodzież” była rozpracowywana przez Wydział IV „B” UBP na m.st. Warszawę. Jej członkowie zostali zatrzymani przy współudziale Wojewódzkich UBP w Warszawie, Katowicach, Wrocławiu oraz Kielcach i skazani na kary więzienia od 3 lat do dożywocia. Barbara Hajdukiewicz, która należała do „Wolnej Młodzieży” na terenie Częstochowy od 1951 roku, występuje w aktach w związku z informacją o jej zatrzymaniu w dn. 23.06.1953.

IPN BU 0644/243 (1606/R).